

30.5.2022

Metsänkäsittelyn ohje maakotkan pesän lähistöllä

Yleistä

Tämä ohje koskee kaikkia metsätaloustoimenpiteitä maakotkan pesän läheisyydessä, mukaan lukien hakkuut, puutavaran kuljetus, istutus, taimikon hoito ja ojitus. Myös melu tai kauempana tapahtuva toiminta paikalla, josta on näköyhteys pesälle, voi aiheuttaa pesinnän keskeytymisen.

Ohjeen ovat laatineet, Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo, Ympäristöministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö, ELY-keskukset, Metsähallitus ja Suomen metsäkeskus talvella 2021.

Maakotkien suojeltavat pesäpaikat

Laji.fi tietokannan viranomaisportaalissa ovat näkyvissä tiedossa olevat maakotkan pesät, jotka ovat olleet käytössä vuoden 1970 jälkeen. Maakotkan pesät ovat yleensä vanhoissa ja vahvaoksisissa puissa ja voivat sijaita monenlaisessa metsässä, esim. luonnontilaisen kaltaisessa tai siemenpuuasentoisessa metsässä. Maakotkaporilla voi olla käytössä jopa kuusi vaihtopesää, useimmin kuitenkin 2–3, joita kotkat toisinaan vaihtavat. Pudonneet pesät poistetaan rekisteristä aikaisintaan kymmenen vuoden kuluttua, kun tieto putoamisesta on saatu.

Metsänkayttöilmoitusten käsittely maakotkan pesäpaikkojen lähellä

Kun tiedossa oleva maakotkan pesä on alle 1000 metrin etäisyydellä metsänkayttöilmoituksen alueesta, lähettää Metsäkeskus tämän ohjeen maanomistajalle, ilmoituksen laatijalle ja hakkuu-oikeuden haltijalle. Kun pesä on alle 50 metrin etäisyydellä metsänkayttöilmoituksen alueesta, lähettää Metsäkeskus tiedot pesästä ja metsänkayttöilmoituksesta myös alueelliselle ELY-keskukselle, joka antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän ohjeen soveltamisessa kunkin pesän lähellä.

30.5.2022

Maakotkien pesäpaikkojen huomiointi metsänkäsittelyssä

Maakotkan pesimäaika on Etelä-Suomessa 1.2.–31.7. ja Pohjois-Suomessa (Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi) 15.2.–31.7. ja tällöin laji on erityisen arka häiriölle.

Metsänkäsittelytoimenpiteissä otetaan huomioon kaksi vyöhykettä (suojavyöhyke ja häiriövyöhyke) pesän ympärillä. Noin 50 m säteellä pesästä (suojavyöhykkeellä) ei tule tehdä mitään metsänkäsittelytoimenpiteitä. Maaston muodot ja maaperä voivat edellyttää 50 metriä laajempaa suojavyöhykettä: on vältettävä näkymän avautumista pesään ja ennakoitava myrskyjen vaikutus puustoon.

Suojavyöhykkeen ulkopuolellakin on vältettävä kaikkea häiriötä pesimäaikana vähintään 1000 metrin säteellä asutusta pesästä (häiriövyöhykkeellä). Pesimäajan ulkopuolella voidaan metsää käsitellä häiriövyöhykkeellä.

Suojavyöhykkeen ulkopuolella häiriövyöhykkeellä tulee hakkuutoimenpiteissä välttää jyrkän rajan muodostumista suojavyöhykkeen ja häiriövyöhykkeen välille esimerkiksi suosimalla jatkuvapeitteistä kasvatusta suojavyöhykkeen lähellä.

Pesimäpaikkojen suojelu

Alueellinen ELY-keskus tutkii laji- ja tapauskohtaisesti alueen suojelumahdollisuudet. Mikäli pesäpuun välittömässä läheisyydessä sijaitsee metsälain 10§:n tarkoittama elinympäristö, voi maanomistaja tiedustella Metsäkeskuksesta alueen määräaikaisen ympäristötukisopimuksen mahdollisuutta.